

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Oliverii Florentii Waterloop Congreg. Oratorii B. Mariae
Aspricol. Presbyteri Monita Spiritvalia Et Moralia
Tetrastichis distincta**

Waterloop, Oliverius F.

Antverpiae, 1657

Titulus VI. Amor proximi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9689

Miseria digna lacrymis !
Humilis haberi, humilis mori
Amas, & optas : nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Palàm fateris, te boni
Nil ex te habere : nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Scis, si quod es, vel habes bonum,
DEI esse donum : nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Hostem superborum DEUM
Audis, legisque: nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Omnem superbo inutilem
Credis laborem : nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Crucem superbiæ parem
Nullam experiris: nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Scis, quàm superbum spes, metus,
Livorque vexet : nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Te criminis clamas reum
Dignum gehennâ : nec tamen
Superbus esse desinis.

Miseria digna lacrymis !
Dubitas bonorum de grege
Sis, an malorum : nec tamen
Superbus esse desinis.

28. Fastum superbi daemonis
Elide mentis subditæ
Modestiâ, & sacra tui
Retentione pectoris.

Cur sæpè moles regias
Rara incolit modestia ?
Quò sæpè surgunt altiùs
Muri, hòc magis mores ruunt.

Ædes superbas dum struis,
Pietatis Aram destruis ;
Fit, ut polo minantibus
Muris, solo mores ruant.

Amor proximi.

1. **A** Cceptus ut vivas DEO,
Hunc mente totâ dilige:
Te, propter ipsum ; proximum,
Vt alterum te, sic ama.

Lex est amoris lex DEI.
Amore dignus est DEUS,
Et propter ipsum proximus;
Sic te in DEO, & fratres ama.

Diligite, filioli mei,
Diligite vosmet invicem:
Diligite, filioli mei,
Diligite vosmet invicem.

Homi-

Homines habe pro fratribus:
Si quemlibet mortalium
Amore non amas DEI,
Es ipse mortuus DEO:

Si proximum odis, & tamen
Amare te jactas DEUM;
Impostor & mendax amor
Te fallit, haud fallit DEUM.

Placere cur nequeat tibi,
Placere qui potest DEO?
Amare te negas DEUM,
Si quem DEUS amat, non amas.

Amore CHRISTI homines ama,
Ceu vera viva Numinis
Simulacra: nullæ imagines
Probius repræsentant DEUM.

Vis scire quænam imagines
Meliùs repræsentent DEUM?
Vera, atque viva Numinis
Simulacra, sunt viri boni.

Ego, & meus frater, duæ
Spectandæ imagines sumus:
Mihi pulchra imago fratris est,
Dum spectro deformis meam.

Imagines estis duæ;
Tu prima, frater altera:
Primam vides imaginem?
Mox alteram veneraberis.

Non oris, aut facundiæ,
Aut comitatis gratiâ;
Sed uno, & æquo Numinis
Amore, quos amas, ama.

Si verè amas, non illicis
Facundiæ, aut formæ decus
Attende: mentis gratiam
Divina præfert caritas.

Vnius in DEI Patris,
Domusque Matris filios,
Qui monstrat adfectum parem,
Domui sibi que consulit.

Esto omnibus, quoad licet,
Benignus: at primo loco
Habe propinquos sanguine,
Vel instituto, vel domo.

Quis liberalem te fore,
Aut esse credat exteris,
Qui te fuisse pluries
Tuis iniquum viderit?

Iuvare & ignotos stude,
Et exteros, si quâ potes:
Res magna sceptrum; major est,
Meritis amicos quærere.

Amemus ut qui nos amant,
Iuvenus ut qui nos juvant,
Nativa suadet æquitas:
Hostes amare, lex jubet.

Ignara gens DEI, à quibus
Amatur, hos prudens amat:
Tu Christianus, à quibus
Vexaris, hos simplex ama.

2. Fratrum & tori concordia,
Sunt icæta cælo fœdera;
Duo pulchra amoris vincula,
Duo rara in orbe gaudia.

Quoties

Quoties duò, tres, quattuor,
Plurésve IESU in nomine
Sunt congregati ; hos inter est,
Mediusque IESUS ambulat.

O convenire si mihi
Mecum daretur nomine
IESU in tuo ! sic sentiam
Te cordis in medio mei.

Lis rara, fratrum gratia:
Hos inter, aut nullum, aut leve
Certamen est, nisi æmulæ
De caritatis ambitu.

Fratres fit inter mutuus
Amor, honor & fidelitas:
Nequit absque tali glutine
Durare Congregatio.

Tibi vive sic, sic alteri,
Ut ille dicat, velle te
Pacem tibi, pacem sibi,
Vitioque bellum indicere.

Quales amicos expetis,
His talis esto: sit tibi
Benignitatis aculeus,
Inspecta CHRISTI caritas.

Res pulchra fidus est amor,
Corvo sed albo rarior:
Vix fidus est vel unicus
Amicus è tot millibus.

Ama ; sed antè judica
Amore dignos: non amor
Tibi iste iudicium auferet;
Non hoc, amorem deferet.

Ut sis domi, domesticis
Opem fer indigentibus,
Pietate, consilio, manu:
Ni feceris ; domi exulas.

Tibi laboras, cum bono
Fratris laboras: alter est,
Sed alter est tu : te quoque,
Ut alterum se, diligit.

Manus manum, vice mutuâ,
Dextram sinistra confricat;
Digitumque digitus abluit:
Opem fer, accipiens opem.

Cæco fit oculus loripes;
Fit cæcus huic pes: mutuat
Vterque, quo alteruter caret;
Cæcus oculos, claudus pedes.

Sociabile est animal homo:
Hominū indigent homines ope:
Hinc congregata familia,
Hinc pagus, urbs, provincia.

Homo unus est homini lupus:
Homo alter est homini deus:
Adam vetus, lupus homini;
Adam novus, Deus homini.

Vrbs servat urbem, vir virum ;
Fricat & lavat manus manum:
Non terreis, sed ferreis
Sit urbs amicta mœnibus.

Sic, omne quod vult, caritas
Vult, ut nihil fervet sibi:
Amor suum nescit lucrum;
Dat cuncta, prodigus sui.

P

Sic

Sic omne quod voles velis,
Tibi ut tuum ferves nihil:
Privata spernit caritas;
Se donat, abdicat sua.

Vbi caritas est, fortior
Haud spernit imbellem manum:
Numquam minores Angelos
Majora spernunt Seraphim.

3. Est unitas pax cordium:
Hanc multitudo dissipat;
Nisi ingenl diversitas
Morum unitate consonet.

Est rara fratrum gratia;
Affinium rarissima:
Affinitas, cognatio,
Et invidere, sunt simul.

De proximi gaude bono:
Quod amas in altero bonum,
Facis tuum; quod non amas
Bonum, tuum facis malum.

Ambagibus nil est opus:
Et veritatis lumine,
Et caritatis glutine,
Humana vita neçitur.

Nil veritate certius;
Nil caritate fortius:
Est vita, cara veritas;
Est vita, vera caritas.

Ne transferâris ambitu;
Nodos necessitudinum,
Et vota amicorum, magis
Amicâ vincat veritas.

Si veritas fordet tibi,
Placetque amica vanitas,
Fies amicus nemini;
Sed nec tibi, nec Numini.

Sic cede amico, ut fit tibi
Potior amico veritas:
Sit recta amicus linea,
At veritas sit circulus.

Contende amico non malè
Amicus esse: hunc adjuva;
Sed sic, ut ejus gratiâ
Peccare ne quid audeas.

4. Fratres amare desinis?
Non es fidelis fratribus.
Abest amor? fides abest.
Abest fides? abest amor.

Operum malorum, & omnium
In orbe litium sator,
Videre gaudet à tuis
Te dissidentem fratribus.

Cæli est opus, communitas;
Ars Tartari, divisio.
Miraris? Vnus est DEUS;
Est multa turba dæmonum.

Ædes struit concordia,
Discordiâ muri ruunt:
Vbi inquilini dissident,
Turbata labitur domus.

Vbi cordium discordia
Ædes sacratas occupat;
Obstat, obstrepitur DEI,
Sanæque mentis vocibus.

Vbi

Vbi turba sensu diffidet,
Christique pacem dissipat;
Ibi arte nullâ, sed fugâ,
Spera esse tutus, & tuus.

Ab æmulatorum te domo
Abjunge: quò minùs malis
Præsens placebas, hòc magis
Placebis absens optimis.

Coactus inter æmulos
Habitare, totis à DEO
Contende votis, fortiter
Injuriam ut possis pati.

Vbi inquilini plurimi,
Ibi plurima est turbatio:
Vbi una mens est omnium,
Ibi inquilinus unus est.

De jure nonnihil tuo
Da litiganti: de fabâ
Cum fratre, vel casâ nuce,
Pigeat virum contendere.

Doloris est proles dolor,
Lis litis, & pacis parens
Pax: agro olivas inferre,
Olivitas oleas dabit.

Nil fronte primâ tam grave,
Quod non dierum plurium
Mollefcatur usu: sed suâ
Vilefcit assuetudine.

Hinc & simulas æmula
Inter sodales nascitur;
Hinc excitata nausea
Sodalitatem diffuit.

Amicus fidelis.

I. **N**Vlla est fideli, candido,
Pioque amico, certior
Possessio: sed ne tibi
Sit fœdus ullum cum nigro.

Nil possidere te putes
Fideli amico ditius:
Pecuniæ, in periculis,
Constans amicus prævalet.

In orbe nil præstantius
Fidis amicis. Hos probat
Res arcta, verbum liberum,
Brevis ira, continuus favor.

Adversa amicum res probat;
Parat secunda, quem probet:
Sic læta amicos aggregant;
Firmant eosdem tristia.

Secunda amicum res parat;
Adversa amicum res probat:
Est rarus aut nullus viris
Amicus infelicibus.

In rebus arctis qui fidem
Colunt, amicos æstima:
Fortasse tales pauculos
Hoc æstimabis tempore.

Nil fido amico dignius:
Talem procella temporum,
Non vina monstrant: quod decet
Te, & quod juvet, talis dabit.

Est dulce amico, res quoque
Videre amici prosperas;
Et triste tristes: sentiunt
Bona, mala, amici mutua.

Quem mensa amicum dixerat,
Cras dicet hostem veritas:
Non mensa mansurum solet
Monstrare amicum, sed fides.

Vt verè amicus audias,
Promptam jacenti da manum:
Vt sis amicus, censeas
Casus amicorum tuos.

2. Vix ullus uspiam est homo,
Qui non amicus sit sibi;
Nec ullus esse, quàm sibi,
Amicior solet alteri.

Haud ille amicus est tibi,
Qui vel sibi esse nesciat;
Vel qui sibi ipse sit nimis:
Sibi benè amicum delige.

Sic esto amicus omnibus,
Vt antè amicus sis tibi:
Sic te bonum præbe bonis
Malisq̄ue, ne tibi sis malus.

Faciliùs & libentiùs
Dic laudem amici, quàm tuam:
Nimis te amanti, non erit
Amicus uspiam tibi.

Qui non sibi sat commodus
Fuerit amicus, utilis
Amicus haud erit tibi:
Bonus sibi, bonus alteri.

3. Amica amicis optimi
Optant amici; quæ placent,
Placent utrisque: hostes novi
Veteres amicos nesciunt.

Et fronte & aure simplici
Dictum sodalis excipe;
Ne vitream credat fidem,
Cujus probat vitream cutem.

Si laude amicus dignus est,
Huic invidere sit pudor:
Si pœna; amico est utile,
Pulchrumq̄ue amico parcere.

Ne rebus antiquum in malis
Amicum ob iram desere;
Probant amicum turbida,
Vt ignis aurum, tempora.

Mores amicum quem vides
Mutasse, noli carpere:
Sed prima gratus æstima
Veteris amoris pignora.

Mores amici noveris,
Non oderis: quem commodum
Tulisti amicum, dignus est
Quem post feras incommodum.

Ne sis amico turpiter
Ingratus antiquo, cave;
Ne jure te fidei datæ
Fregisse dicat tesseram.

Times amicum? vim negas
Te nosse tanti nominis:
Metuens amicum, mutuò
Amicus ut metuat, doces.

Ami.

Amicus instabilis tegit
 Quod mōstrat hostis: huic parum
 Debere te fidei puta,
 Cujus vacillārit fides.

Quod immerenti, innoxio
 Infertur, est vulnus grave:
 Sed est amici quod manu
 Infligitur, gravissimum.

Studio mei medullitus
 Me diligis? dic quod lubet.
 Sed antecedens ni probas,
 Negabo consequentiam.

4. Ut mentis obtineas bonæ
 Constantiam, similem tui
 Tibi quære amicum: uno diu
 Quis stare possit in pede?

Multum igne, multum eges aquâ;
 Plus fido amico: rarior
 Ut est, ita esto carior,
 Erit aqua, & ignis hic tibi.

Se præter unum, cetera
 Oculus videt; tibi in tuis
 Consultor adsit: pes pedem
 Requirit, & manus manum.

Rei gerendæ pervigil,
 Fidusque sit monitor tibi,
 Errata, cujus indice,
 Nescire non possis tua.

Melior probato nullus est
 Medicus amico; faucius,
 Ne posce ab ignotis opem:
 Ignotus ignoto nocet.

Fidei bonæ medico tui
 Committe curam corporis:
 DEI Sacerdoti tui
 Committe ductum spiritûs.

Est mentis ægræ pharmacum,
 Lucunda amici oratio:
 Brevis est labor, mœstum brevi
 Monere amicum verbulo.

Mœrore confecto deest,
 Superatque cogitatio:
 Superat mali serò agniti;
 Deest medelæ, aucto malo.

Non verba, sed præsentia
 Morbos revellunt pharmaca.
 Cura, & file: medicus loquax,
 Secundus ægro morbus est.

Monitori amico da manum,
 Animumque: plus placeat joco
 Pungens amicus, quam tuum
 Vngens adulator caput.

Amoris ictus æstima,
 Amaque: nolunt lædere
 Animos, manusque diffitas:
 Amica jungunt vulnera.

Monitore amico nil habe
 Antiquius, quem res probet
 Adversâ; qui, non quod placet,
 Sed quod juvat, persuadeat.

Minuta amici erratula,
 Illustrium serie operum
 Difflare disce, & agnitæ
 Virtutis abde pallio.

Errata amici clàm argue,
Palamque adorna laudibus:
Mediocribus tamen; suus
Vt constet ornato pudor.

Amicum habe pro te altero;
Hunc, si quid errat, clàm mone,
Toleraque: nescis an tui
Errata amici sint tua.

Vitium sodalis si feras;
Facies tuum: tibi tribuet
Lex, quidquid ille, teste te,
Sinente te, peccaverit.

Amas, amandoque admones;
Sed respicientem? ne prius
Desiste cœpto, quàm tui
Amoris æstum sentiat.

Si te monentem candidè
Sprevisse fratrem pœnitet;
Benè est: amicus is tibi
Nunc, qualis ille tunc erat.

Quem conspuebas candidè
Monentem amicum, non decet
Hunc pœnitere; nam tibi,
Quod esse debebas, fuit.

5. Ambos in unum nos duplex
Necessitudo glutinat,
Et sanguinis propinquitas,
Et Christiana caritas.

Duos, amicitia, impares
Vos junxit, ut faciat pares:
Vt par amicorum pari
Idem trahant passu jugum.

6. Amari, honorari cupis?
Ama atque honora: mutuus
Honos amorque coalitam
Sodalitatem vinciunt.

Amas amari? te optima
Involve virtutis togâ:
Nam nemo virtuti agnitæ
Honestè amorem denegat.

Virtute amicitias tibi
Et mentis obsequio para:
Cognitionis maximæ
Benevolus animus est pater.

7. Inimicus esto nemini;
Bis amicus esto nemini:
Qui verè amicus est semel,
Inimicus esse non potest.

Simulata caritas fuit,
Non vera, quæ esse desit:
Sinceri amoris vincula
Nullus resolvit terminus.

Semel quod esse desinit,
Vix, quod fuit, verè fuit.
Quoties amor verus fuit,
Fuit, est, eritque; æternus est.

Te, quantus es, debes DEO.
Debere si vis patriæ,
Sit prima cælum; si placet
Debere amicis, primus es.

Ne fidi amici gratia
Cum vitâ amici cõncidat;
Donis, & officiis bonis,
Illius orna posteros.

Te

Te lentè amicis alliga;
At solve amicos lentius:
Res turpis est, puerilibus
Amor ligatus legibus.

Facilis quidem sis omnibus;
Paucis sed admodum utere.
Homo omnis, unus est homo,
Non una mens est omnium.

Ne fide vento mobili:
Paucis amicis utere.
Vbi pudor est, ibi est fides.
Spe messis agros excole.

Hominem sereno quemlibet
Vultu excipe: est humanitas
Nexus necessitudinis,
Sodalitatis vinculum.

Iniquè agis, quisquis studes
Penetrare fratris abdita;
Quem mente subducta velis
Celare, quidquid est tuum.

Eleëmofyna.

TE proximũ propter DEUM
Amare, factis indica.
Nisi indigenti subvenis
Ope, verba vix faciunt fidem.

Te rebus orna splendidis,
Insignibusque dotibus:
Tantum caveto, ne insolens
Orbos egentes spreveris.

Esto benignus omnibus;
Vultu bono omnes excipe;
Delecta amicos; spes fove;
Ama esse pauperum pater.

Ne pauperis vultum fuge:
Generis tui formam gerit.
Quàm pauper es, qui sub DEO
Auram trahis precariam?

Ne pauperum vultus fuge:
Hi præferunt speciem tui;
Hi, dum petunt, cælestia
Tibi pollicentur præmia.

Vbique adora Numinis
Arcana sensa: quem foris
Inopem vides, intus vide,
Quàm te sit ille ditior.

Hospes, viator, indigus,
Vidua, pupillus, turba sunt;
Sed turba cunctis divitum
Tibi præferenda cœtibus.

Quando DEUS te copiã
Opum beavit ubere;
In indigos largã manu
Depende, quod superat satis.

Iacentis ecce Lazari
Ad membra se sternunt canes,
Ut fœda lingant ulcera:
Exemplar haud pudeat sequi.

O qui pupilli lacrymas,
Famem, sitim risu excipis,
Qua fronte judicis DEI
Ridebis ultrices manus?

An-

Te

Antiqua qui vidit mala,
Dixit; Refrixit Caritas.
Qui viderit præsentia,
Dicet; Sepulta est Caritas.

Tu, lecta proles cælitus,
Amore cæli, sæculi
Sordes triumphæ: quod dabis
Egenti, id unum erit tuum.

Quæcumque de CHRISTI sacrâ
Hereditate possides,
Insime, non prout lubet,
Sed ut DEI œconomum decet.

Abundat idem, qui caret,
Hinc plenus, hinc vacuus boni;
Vt quo quis unus indiget,
Hoc dives alter suppleat.

In orbe nil pretiosius,
Nil carius Meo & Tuo.
Nil pluris orbis æstimat
Quàm posse jactare, hoc Meum.

Nil carius tibi est Tuo,
Nil carius mihi est Meo:
Vt de Meo faciam Tuum,
Tu de Tuo facias Meum.

Fac orbe toto ut pessima
Duo exulent pronomina;
Hic orbis, Oratorii
Erit una Congregatio.

2. Nimis cor humanum omnibus,
Quæ tractat, hæret: tu gravem
Superfluum farcinam
Depone, fat gravis tibi.

Vt alas egenum, vel tegas,
Superflua aufer vermibus:
Rex debitor factus tibi,
Regnum rependet frustulo.

Nimio laboras: hoc stude
Supplere pauperum parum.
Tibi plena vini dolia;
Vix pauperi est aquæ fatis.

Opum sit instar omnium
CHRISTO potiri: ut sit tuus,
In indigentium sinus,
Quidquid redundat, eroga.

3. Extrema, pauper, quem premit
Fame & siti necessitas,
Desiderati pabuli
Potusque justus est herus.

Non fur vocandus, qui capit;
Sed tu, petenti qui negas:
Vt pane vescatur suo,
Dat & facit necessitas.

Si pane eges, & accipis;
Non accipis, donas magis:
Si non eges, & accipis;
Id omne quod capis, rapis.

4. Da; fratris est nudi toga,
Quam claudit arca; calceus,
Discalceati, qui ultimo
Putret domus in angulo.

De veste, de victu tuo
Hoc deme quod superfluit,
Et lætus adde pauperi:
Excrescet, ut pergas dare.

Qui

Qui panis unus suppetit,
In pauperes hunc divide:
Vnum, duos, tres, quattuor,
Plurésve submittet DEUS.

Qui pane abundas, & domo,
Vtrumque egenti commoda;
Menſæque pauperes tuæ
Adhibere convivas ama.

Peregrè vagantes advenas
Benignus hospitio excipe:
Affunde plantis herbidas,
Viâ fatigatis, aquas.

Versus plateam pauperi
Pateat domus: qui dives es,
Esto hospitalis; ut tui
Sint pauperes domestici.

5. Vis esse Martinus DEO?
Martinus esto pauperi:
Da liberalis indigo,
Quæ prodigus dedit DEUS.

Sis alter Ivo: commodam
Divende linguam nemini;
Da pauperi. Beneficiis,
Egentium causas eme.

6. Quod, quem vides, ægro facis;
CHRISTO facis, quem non vides:
Quod non levabit tædium
Tam grata Cælo Caritas?

Quod munus ægris erogas,
Hoc muneratori DEO
Das, sive reddis, ut novo
Capias remensum fœnore.

Vis ut famentem te DEUS
Cibet? famentem tu ciba.
Vis, ut seipſo te DEUS
Nudum induat? nudum indue.

Quàm plena, non spectat DEUS;
Sed quàm sit innocens manus,
Quæ munus offert. Munus est,
Quæ Numini placet manus.

Cùm pauperem abs te rejicis,
CHRISTUM rogantem submoves.
Petes vicissim: sed DEUS
Te submovebit supplicem.

Felix egenti commoda;
Habebis auxilium miser:
Adjutor in loco potest
Mendicus esse diviti.

Mifero homini qui condolet,
Meminit sui: cras aut brevî
Posse evenire intelligit,
Simili ut ope sit opus sibi.

Vt magna de cælo metas,
Da parva terræ munera:
Minora, quæ das pauperi,
Majora reddet Caritas.

Nil paupere est securius,
Cui solus una spes DEUS.
Tu dives indigum, suos
Vt aquila pullos, sic fove.

Benefacta, quàm vastas opes
Numerare præstat: effluunt
Opes, opumque gloria;
Operum perennat gratia.

Q

Misc.

Miseris egenis munera
 Quot miseris, numerat DEUS,
 Et munerat; nisi impedis
 Numerando, ne illa muneret.

Ne crede, quod donaveris
 Amore CHRISTI, perditum:
 VNUM DEUS denarium
 Centum repensat aureis.

Quæ liberali das manu
 Minuta egeno munera,
 Hæc ipsa mensurâ DEUS
 Remetietur centuplâ.

Largire non unâ manu;
 Vtraque sparge munera:
 Quod indigenti porrigis,
 Haud munus est, sed mutuum.

Ærarium tutissimum
 Crede esse pauperis sinum:
 Scitoque plus abs te capi,
 Cùm das egeno, quàm dari.

Quodcumque habes, hoc à DEO
 Datore habes; ut centuplum
 Post reddituro des DEO.
 Quod das, tuum non est; erit.

Nec das egenti: quid dares?
 Nihil est tibi, & minus nihil.
 Non das: sed in te dat DEUS,
 Tibi daturò, qui dedit.

Beatus es, quisquis bonis
 Mansura fluxis comparas;
 Vitæque momento brevis
 Æternitatem parturis.

DEI est dare; accipere hominis:
 Sed illud hoc beatius.
 Quot nostra dicent tempora
 Beatiores, aut Deos?

6. Hilarem datorem ardentius
 DEUS amat: hunc cumulatius
 Solatur; hunc læto sui
 Favoris ornat munere.

Ne crede, quod dederis, datum,
 Nisi des libenter: destruit
 Illiberalior manus,
 Tristisque vultus, gratiam.

Fac promptus, & da quod potes:
 Satis dat, & facit satis,
 Qui quod dat & lubens facit,
 Nil esse credit, aut parum.

Nisi des libenter, ne putes
 Datum esse, quod das: libera
 Frons dona ditat; sed manus
 Invita jugulat gratiam.

Tua largiendi egentibus
 Occasiones quærita:
 Dives benignus pauperis
 Petitionem prævenit.

Bis ille dat, qui dat citò:
 Si quid negas, citius nega.
 Cui negatur illicò,
 Minore damno fallitur.

Tibi misero gratis DEUS
 Dedit benignus omnia.
 Da quod potes gratis: bonum
 Venale, pessimum est malum.

Da

Da non potenti reddere ;
Da nec petenti: non parum
De dignitate muneris
Decerpit & pretium & preces.

7. Facilem roganti cuilibet
Præbere te haud semper decet:
Amor satur, citò despicit;
Despectio, rixas parit.

Si rerum abundè sit tibi,
Largire quod superest: tamen
Vide cui des ; si bono,
Das optimam partem tibi.

Dona merenti: ubi hoc agis,
Beneficium dando accipis.
Si pluribus mavis dare ;
Da digno, ut omnes obliges.

8. Desunt opes? Hilara hospitem.
E fronte jucundâ tibi
Opes scatebunt: divitem
Saturabis, hospes hospitis.

Quæ pauca donas pauperi,
Hæc multa censet: æs leve
Aurum putat; dat muneri
Et pondus, & numerum tuo.

9. Memorem benigno diviti
Repende pauper gratiam:
Fieri malignum divitem,
Egenus ingratus facit.

Rerum indigus, ne diviti
Rerum tenaci supplica:
Frustrâ rogatur, qui prece
Nullâ potest mollescere.

Audis ubique, Da, date ;
Vix in rate auditur, Cape.
Stipem negandi pauperi,
Vix causa avaro deficit.

Est dulce plenum obsoniis
Videre diviti forum:
At dives istud pauperi
Durum videri non videt.

Avaritia. Prodigalitas.

Paupertas spiritus.

1. **E**st Dives in sacris libris ;
Sed dives absque nomine:
Est pauper in sacris libris ;
Sed nominatus Lazarus.

Te, quos amet, quos oderit,
Quos damnet aut beet DEUS,
Damnatus æternum docet
Epulo, & beatus Lazarus.

Quid est avarus? homuncio
Radius ab auri pendulus ;
Idemque ab aurâ pendulus,
Minor auro, & aurâ inanior.

Vt à pecude pecunia
Dicatur, æquitas jubet ;
Vt quod vocare vult suum,
Habere gaudeat pecus.

Sus, fordidum pecus, suo
Sepulta dum vivit luto,
Prodesse nemini solet:
Quid avare distas à sue?

Q 2

Ava-